

Andrea Chénier a Peralada

TEXT

Marcel Gorgori
<www.marcelgorgori.cat>
Periodista i escriptor

IL·LUSTRACIÓ

Arxiu Òpera de Butxaca

Realment, per a tots aquells a qui ens agrada l'òpera, el Festival Castell de Peralada és una illa que val la pena de protegir tant com es pugui de les tempestes que assoten altres festivals d'estiu que es fan al país i que els impedeixen incloure en les seves programacions qualsevol títol operístic i ni tan sols arribar a plantejar una aproximació al gènere amb concerts per a veu i orquestra de qualitat.

Per començar, aquest any, a banda d'obrir amb un concert de dues veus importants, com són les del tenor **Piotr Beczala** i la de la soprano **Sonya Yoncheva**, que formen part del que en podríem dir la nova fornada de cantants lírics, el festival torna a tenir la presència del gran tenor **Jonas Kaufmann**, que igual que va fer en la seva primera visita l'estiu del 2012, i a diferència del que ha fet recentment i del que farà pròximament a Barcelona, ofereix un concert amb orquestra, i de caire operístic, que és l'àmbit en el qual ha triomfat realment, i pel qual el món sencer valora, per escàs, el seu tipus de veu i el seu enorme talent.

Però és que a més a més Peralada, com acostuma a fer cada any, programa també una òpera d'enorme atractiu, *Andrea Chénier*, d'**Humberto Giordano**, un dels més destacats títols veristes, que explica la història real del poeta Chénier, qui, escrivint i parlant a favor de la Revolució Francesa, va acabar guillotinat per ella.

He d'admetre que, de la quantitat de vegades que em deuen haver fet aquella pregunta sense resposta possible de "quina és la teva òpera preferida?", n'hi deu haver un bon grapat en les quals el títol d'*Andrea Chénier* m'ha passat pel cap. En canvi, tot i que indiscutiblement forma part dels títols del gran repertori, aquesta no és cap de les òperes més representades, i és possible que un dels motius pels quals això és així sigui la dificultat que suposa trobar veus que puguin fer-hi front de manera solvent. *Andrea Chénier*, com a bona obra verista, necessita una orquestra gran i densa, cosa que significa que les veus que han de cantar-la han de ser també prou grans i potents per fer-se sentir, més enllà del volum orquestral, però és que, a banda d'això, **Giordano**, particularment en aquesta òpera, es complau a llançar sovint l'orquestra contra la veu, fet que, si bé aporta moments i clímax molt reeixits, obliga també a una competència constant entre el poder vocal dels cantants i el poder sonor de l'orquestra.

Es probable que el repertori anunciat a Peralada, que encapçala el tenor **Marcelo Álvarez**, especialitzat darrerament en aquesta mena de papers *spintos*, i en el qual figuren també el baríton **Carlos Álvarez**, que sempre fa il·lusió d'escoltar, i la soprano **Eva-Maria Westbroek**, satisfaran les exigències d'uns rols que, a banda de la di-

ficultat ja esmentada, poden ser a la memòria del públic, en la veu d'alguns dels grans noms de l'òpera, arran de la fortuna mediàtica que en el seu moment van fer les seves interpretacions. Recordo, per exemple, que la principal ària que la soprano té a l'obra, "La mamma morta", es va esgotar de les botigues de discos, en la veu de **Maria Callas**, després que l'èxit de la pel·lícula *Phaedra* (Jonathan Demme, 1993) la convertís en la música que emocionava fins a l'extrem el seu protagonista principal, que feia l'actor Tom Hanks, en una escena memorable. Potser encara va tenir més repercussió una de les àries en què es llueix el tenor, "Un dì all'azzurro spazio", quan **Josep Carreras** va decidir cantar-la en el concert que va fer amb **Plácido Domingo** i **Luciano Pavarotti**, a les Termes de Caracalla el 1990, en el primer concert dels tres tenors, vaja, un concert que, a banda d'editar-se en vídeo, es va convertir en un dels discos més venuts de l'any en què va sortir.

Això, i el "Nemico de la patria" del baríton; això, i la fantàstica transformació de la gabota que ballen els nobles en el primer acte en veu reivindicativa del poble que es mor de gana; això i l'ària del tenor "Come un bel dì di maggio"; això, i l'espectacular duo final, que tanca l'òpera amb un si natural mantingut conjuntament pel tenor i per la soprano, contra el qual s'estavella tot el poder sonor de l'orquestra, i que propicia el clímax que ha de tenir el moment en què els dos protagonistes caminen cap a la guillotina al crit de *Viva la morte, insiem!...* Tot això farà que, si ho fan bé, als que siguem entre el públic ens calgui una bona passejada pels jardins del castell i per la plàcida nit empordanesa, a fi que ens rebaixi l'adrenalina i puguem anar a dormir.